

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/17-18/165

URBROJ: 65-17-02

Zagreb, 8. lipnja 2017.

09-06-2017	
021-12/17-01/159	
65-17-01	

26

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

*U prilogu dostavljam zastupničko pitanje (izvadak iz fonograma 4. sjednice Hrvatskoga sabora, održane 7. lipnja 2017. godine) **Kažimira Varde**, zastupnika u Hrvatskom saboru, postavljeno sukladno člancima 132., 133., 134. i 135. Poslovnika Hrvatskoga sabora.*

Molim odgovorite na postavljeno pitanje, sukladno odredbi članka 137. stavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u roku od 30 dana od dana kada je pitanje dostavljeno.

PREDSJEDNIK
Goran Jandroković

Primljeno: 08-06-2017	
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.
021-12/17-18/165	55
Unutarnji broj	Proj. Vrij.
6131-17-01	

KAŽIMIR VARDA:

Poštovani zamjenici predsjednika Hrvatskoga sabora, članovi Vlade.

Poštovani predsjedniče Vlade imam pitanje za vas. Naime, potaknut događajima u Vinkovcima o kojima smo govorili prije, ne tako davno, najnoviji slučaj u Puli koji izaziva zgražanje javnosti a radi se o sustavu socijalne skrbi koja na određeni način provodi nadzor, donosi neka rješenja ali ne rješava problem. To će nam se događati i nadalje.

Naime, mi već skoro dva desetljeća govorimo o decentralizaciji socijalnih usluga kojom bi se preraspodijelila funkcija središnje razine županija, gradova i općina. Te centralizacijom se predviđalo donošenje razvoja sustava socijalnih usluga koji bi bili usklađeni sa lokalnim ciljevima i potrebama.

Prvenstveno je upravo stoga značajna neophodna decentralizacija centara za socijalnu skrb. Nije dovoljno samo vršiti nadzor niti to država može s te razine, niti ima kapacitet da putem inspekcija to pravovremeno i redovito provodi. A od tog nadzora nema ni velike koristi jer se ne bi ponavljali i ne bi bilo recidiva takvih slučajeva da je taj nadzor dobar.

Naime, da skratim. Mislim da je vrijeme da usvojimo novu legislativu, nužnu za proces fiskalne, administrativne i funkcijske decentralizacije socijalne skrbi, sustava socijalne skrbi.

Pa vam postavljam pitanje, planira li Vlada najavljivanim novim Zakonom o socijalnoj skrbi decentralizirati sustav socijalne skrbi, do koje mjere i koji su daljnji koraci, hvala.

MILIJAN BRKIĆ:

Zahvaljujem uvaženom kolegi Vardi.

I odgovor, uvaženi predsjednik hrvatske Vlade, gospodin Plenković, izvolite.

ANDREJ PLENKOVIĆ:

Zastupniče Vada, suglasan sam s vama u zgroženosti nad slučajem koji se dogodio nažalost u Puli i on je veliko upozorenje funkcioniranju ili nedovoljno dobrom funkcioniranju svih nadležnih institucija pa i sustava socijalne skrbi.

Vi ste dobro naveli da je koncept decentralizacije sustava socijalne skrbi s nama u javnom prostoru u zakonskim aktima otprilike od '98. godine, da smo u međuvremenu usvojili i određene zakone i koristili određena europska sredstva u predpristupno vrijeme kako bismo poboljšali sustav socijalne skrbi, kako bismo išli i kroz strategiju razvoja sustava socijalne skrbi usvojenoj 2011. a za razdoblje 2011.-'16.-ta za daljnjom decentralizacijom.

Ta daljnja decentralizacija je zasigurno jedan od temeljnih smjerova kojima se vodi ministrica Nada Murganić koja je i na ovaj konkretan slučaj vrlo detaljno reagirala uputivši nadzor i nastojeći do kraja razjasniti i odgovornost relevantnih službi.

Za nas je bitno da se u procesu decentralizacije jačaju nadležnosti nižih lokalnih razina i područnih jedinica u socijalnoj djelatnosti, to je jedan od ciljeva strategije. Želimo kvalitetnije planiranje socijalnih akcija u lokalnim

zajednicama, veće uključivanje u socijalne akcije aktera civilnoga društva kao i prevladavanje određenih paralelizama i nepovezanosti koje postoje u pojedinim programima sustava socijalne skrbi osobito u većim gradovima.

Smatramo da dostupnost socijalnih usluga treba biti na istoj razini svim građanima gdje oni god živjeli. Stoga ćemo u aktivnostima koje su pred nama, prije svega u okviru zakonodavne djelatnosti ali operativnog funkcioniranja povezivati državnu razinu, županijsku razinu, gradsku razinu nastojeći precizno definirati ovlasti, odgovornosti pa i osnivačka prava. A isto tako u kontekstu fiskalne decentralizacije koja je šira aktivnost jačanja kapaciteta upravljanja jedinice lokalne i područne samouprave dati odgovarajuća sredstva koja bi uz ključne ljudske kapacitete omogućila svim centrima na nižoj razini kvalitetno funkcioniranje koje bi prije svega doveli do toga da je sustav dovoljno kontroliran, dovoljno ažuran i dovoljno učinkovit da se izbjegnu tragedije poput ove koju smo imali u Puli.

Ja ću zamoliti ministricu Murganić da vam da jedno pismo, detaljno očitovanje, budući da je riječ o aktualnoj temi koja zavrjeđuje jedan jedan elaboriran stručni i politički stav nadležnog ministarstva.

Hvala.

MILIJAN BRKIĆ:

Zahvaljujem predsjedniku Vlade gospodinu Plenkoviću.

Uvaženi kolega Kažimir Varda.

Izvolite.

KAŽIMIR VARDĀ:

Zahvaljujem gospodine predsjedniče Vlade na tome što osjećam da iz vašeg izlaganja da i vi shvaćate da suvremena i socijalna država je snažna upravo onoliko koliko je uspjela razviti lokalnu socijalnu državu, i zahvaljujem na, unaprijed napisanoj obavijesti, gospođe ministrice Murganić, vezano za slučaj u Puli.

Hvala lijepo.

Klasa:
Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Zastupničko pitanje Kažimira Varde, u vezi s decentralizacijom sustava socijalne skrbi
- odgovor Vlade

Zastupnik u Hrvatskome saboru, Kažimir Varda, postavio je, sukladno s člancima 132., 133., 134. i 135. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13 i 113/16), zastupničko pitanje u vezi s decentralizacijom sustava socijalne skrbi.

Na navedeno zastupničko pitanje, Vlada Republike Hrvatske daje sljedeći odgovor:

Republika Hrvatska još uvijek ima centralizirani sustav socijalne skrbi, a centralizaciju su u najvećoj mjeri uzrokovale ratne prilike i tranzicija društva u tržišnu ekonomiju, koje su osjetno povećale siromaštvo i druge oblike socijalne ugroženosti stanovništva.

Danas se u promijenjenim prilikama nužno nameće potreba reforme sustava socijalne skrbi u kojoj decentralizacija socijalnih službi predstavlja bitnu komponentu.

Decentralizacija podrazumijeva lokalno socijalno planiranje, pluralizam aktera socijalne politike i aktivnu ulogu korisnika koji trebaju svoje potrebe za socijalnim uslugama i servisima ostvariti u lokalnoj zajednici, te sudjelovati u kreiranju i primjeni socijalnih programa, uz povezivanje sa službama zapošljavanja, obrazovanja, zdravstvene zaštite i pravosuđa.

Sam proces decentralizacije sustava socijalne skrbi započeo je još 1998. godine, izmjenama Zakona o socijalnoj skrbi, kada su otvorene mogućnosti za ulazak privatnog profitnog i neprofitnog sektora u ovo područje, te je unesena odredba o dodatnom lokalnom financiranju socijalnih usluga. Za tu namjenu je propisano obavezno izdvajanje 5% sredstva iz lokalnog proračuna, a ta sredstva su bila prvenstveno namijenjena za socijalno stanovanje.

Sljedeći korak u decentralizaciji učinjen je usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi 2001. godine, kada se upravljanje centrima socijalne skrbi koje osniva ministarstvo prenosi na upravna vijeća, a po odredbama ovog zakona djelomično se i financiraju centri za socijalnu skrb (materijalni troškovi, troškovi tekućeg održavanja).

Zbog nedostatnih ljudskih i financijskih kapaciteta općine zasad ne participiraju ili participiraju posve marginalno u procesu decentralizacije.

Od početka 2002. godine na županije su prenesena osnivačka prava te financiranje domova za starije i nemoćne osobe. Županije, kao i jedinice lokalne samouprave mogu osnivati i druge institucije socijalne skrbi primjerice centre za pomoć i njegu u kući, centre za obitelj, djecu i mlade i sl., a praksa je pokazala da županije pokazuju najveći interes za osnivanjem domova za starije i nemoćne osobe.

Uz financijsku potporu Vlade Republike Hrvatske i CARDS programa, u 2007. godini izrađen je prijedlog Nacionalne strategije za funkcionalnu i fiskalnu decentralizaciju i razvoj ljudskih resursa.

U skladu s preporukom Europske socijalne povelje koju je Republika Hrvatska ratificirala 2002. godine, a koja ukazuje na potrebu približavanja socijalnih službi korisnicima i Ustava Republike Hrvatske koji usluge skrbi uvrštava u krug poslova lokalne samouprave, na prijedlog tadašnjeg Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Vlada Republike Hrvatske je na sjednici 2. travnja 2011. godine donijela Strategiju razvoja sustava socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj 2011. - 2016., u kojoj je jedna od prioritetnih mjera bila decentralizacija sustava socijalne skrbi koja čini sastavni dio šire strategije decentralizacije (zdravstvo, obrazovanje, ekonomski i regionalni razvoj, fiskalna dobrobit).

Sam proces decentralizacije sustava socijalne skrbi uključuje prijenos osnivačkih prava nad centrima za socijalnu skrb i domovima socijalne skrbi na jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno na jedinice lokalne samouprave ukoliko je riječ o većim gradovima i gradovima sjedišta županije koji ispunjavaju pretpostavke za decentralizaciju. Pritom bi Republika Hrvatska mogla zadržati osnivačka prava nad domovima od posebnog interesa na državnoj razini. Mrežu djelatnosti socijalne skrbi utvrđivala bi jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za socijalnu skrb koje bi i nadalje bilo zaduženo za strateško planiranje. Administrativnu bi decentralizaciju trebala pratiti fiskalna decentralizacija. To znači da bi se djelatnost socijalne skrbi financirala pretežno iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Županije i veći gradovi osiguravali bi sredstva za pomoći i usluge, investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje, prostor, opremu i prijevozna sredstva, informatizaciju ustanova socijalne skrbi i dr., sukladno planu i programu razvoja socijalne skrbi i mreži djelatnosti socijalne skrbi za one ustanove čiji su osnivač. Putem pomoći izravnjanja osigurala bi se nedostajuća sredstva u proračunu onih županija i gradova koji nisu u mogućnosti u cijelosti financirati djelatnost na tom području.

U daljnjim aktivnostima Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku planira se donošenje strateških dokumenata s ciljem daljnjeg razvoja sustava socijalne skrbi, a kao jedna od mjera predviđena je daljnja decentralizacija sustava s ciljem:

- jačanja kompetencija nižih lokalnih i područnih jedinica u socijalnoj djelatnosti
- socijalnog planiranja i socijalnih akcija u lokalnim zajednicama
- uključivanja u socijalne akcije raznih civilnih aktera u lokalnim sredinama
- prevladavanje paralelizma i nepovezanosti pojedinih programa unutar sustava socijalne skrbi, naročito u većim gradovima
- veća dostupnost socijalnih usluga i socijalnih prava svim građanima.

Decentralizacija bi se trebala provoditi postupno, uz primjenu u eksperimentalnim jedinicama, promovirajući dobru praksu i uz istovremeni proces modernizacije sustava koji podrazumijeva informatizaciju, umrežavanje, povećanje transparentnosti, podizanje razine stručnog i znanstvenoistraživačkog rada u socijalnoj djelatnosti.

Nastavno na navedeno, Vlada Republike Hrvatske naglašava da nadležno Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku kontinuirano prati i analizira provedbu svih zakona iz svoje nadležnosti. Dosadašnja iskustva u provedbi, kao i zahtjevi i sugestije korisnika prava u sustavu socijalne skrbi ukazali su na potrebu izmjena i unapređenja Zakona o socijalnoj skrbi. Slijedom pristiglih primjedbi i prijedloga za poboljšanje zakonskih odredbi, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku je 18. travnja 2017. godine donijelo Odluku o osnivanju radne skupine za izradu Nacrta prijedloga zakona o socijalnoj skrbi koja će sukladno propisima o procjeni učinaka propisa u 2018. godini započeti s izradom novog Zakona o socijalnoj skrbi koji će se uskladiti i s aktivnostima daljnje decentralizacije sustava socijalne skrbi.

Eventualno potrebna dodatna obrazloženja u vezi s pitanjem zastupnika, dat će Nada Murganić, ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković